

Skal auke kunnskapen om sjølv mord og rus

Av Silje Pileberg

I eit nytt doktorgradsprosjekt skal Martin Øverlien Myhre undersøke kva som kjenneteiknar sjølv mord i rusbehandling, og korleis slike sjølv mord skil seg frå dei i psykisk helsevern.

Kva slags behandling har dei brukarane som tar livet sitt, fått det siste året? Kva aldrar og diagnosegrupper er mest utsette? Og kor lang tid gjekk det etter behandling før dei tok livet sitt?

ER DU AVHENGIG AV RUSMIDLAR, har du større risiko for å døy tidleg enn andre samfunnsgrupper. Overdose er ei vanleg årsak, men også sjølv mord er meir utbreitt i denne gruppa enn i folket elles.

Også dei som får behandling, rammast: Ti prosent av alle som døyr av sjølv mord i Noreg har hatt kontakt med eit tilbod innan Tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Dette er del av spesialisthelsetenesta og omfattar avrusing, langtidsinstitusjonar og poliklinisk behandling, altså samtalar medan du bur heime.

Trass høge tal har det vore forska lite på denne gruppa. No skal Martin Øverlien Myhre jobbe med temaet i eit PhD-prosjekt, etter å ha blitt tildelt midlar frå Stiftelsen Dam.

– Det har vore meir forskning på sjølv mord i psykisk helsevern, mellom anna fordi den høge sjølv mordsrisikoen hos pasientane lenge har vore kjent. Men internasjonalt er det no ei aukande interesse for å studere sjølv mord blant folk som har fått rusbehandling, seier Myhre, som er tilsett ved Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging (NSSF).

Spørsmål utan svar

Det finst mange spørsmål forskarar ikkje veit svara på enno. Til dømes: Kva slags behandling har dei brukarane som tar livet sitt, fått det siste året? Kva aldrar og diagnosegrupper er mest utsette? Og kor lang tid gjekk det etter behandling før dei tok livet sitt?

– Dette er spørsmål vi no vil sjå nærare på. Vi vil også undersøke kor vidt tidlegare suicidal åtferd påverkar risikoen for sjølv mord i denne gruppa, seier Myhre.

Det overordna målet for forskingsprosjektet er å gje eit betre grunnlag for utforming av effektive sjølv mordsførebyggjande tiltak i TSB.

Registerstudiar og spørjeundersøking

Prosjektet vil nytte registerdata frå Nasjonalt kartleggingssystem for selvmord i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Materialet koplar Dødsårsakregisteret og Norsk pasientregister, der alle som døydd av sjølv mord innan eit år etter kontakt med psykisk helsevern er inkludert.

Den eine av Myhres studiar vil også nytte data som kartleggingssystemet samlar inn frå klinikarar som har vore i kontakt med dei døde.

Myhre sine vegleiarar er medisinprofessor og senterleiar Lars Mehlum ved NSSF, forskar og psykologspesialist Fredrik Walby ved NSSF og seniorforskar Jørgen Bramness ved Folkehelseinstituttet. Tommy Sjøfjell frå brukarorganisasjonen A-larm leiar prosjektet sitt brukarpanel. Prosjektgruppa samarbeidar med organisasjonen Rådet for psykisk helse.

KJELDE:

Rapporten «Selvmord under og etter kontakt med tverrfaglig spesialisert rusbehandling 2009 til 2017 – en nasjonal registerstudie» (2020)

Martin Øverlien Myhre